

Resultaat Asten in balans

2025

Opleverdocument t.b.v.
de Kadernota 2026

Leeswijzer

Inhoudsopgave

Leeswijzer	2
1. Inleiding	3
2. Proces 'Asten in balans'	4
3. Draaiknoppen	6
4. Verantwoording	18

Opbouw

De opbouw van dit opleverdocument is als volgt:

► Hoofdstuk 1 Inleiding

Inleiding op en doelstelling van het opleverdocument.

► Hoofdstuk 2 Proces 'Asten in balans'

Uitleg over de opdracht, de leidende principes en de fasering van het proces 'Asten in balans'.

► Hoofdstuk 3 Draaiknoppen

Alle draaiknoppen die ingezet kunnen worden inclusief een toelichting per draaiknop. De middenpagina bevat een visuele weergave van alle draaiknoppen.

► Hoofdstuk 4 Verantwoording

Toelichting over de totstandkoming van de draaiknoppen en de literatuurlijst met alle onderliggende bijlagen.

► Bijlagen

- Literatuurlijst en participatiebijlage.
- Alleen digitaal te raadplegen.

1. Inleiding

Voor u ligt het resultaat van het project 'Asten in balans' wat als opleverdocument hoort bij het raadsvoorstel 'Kadernota 2026'. Dit opleverdocument vormt een geheel met het raadsvoorstel en de Kadernota 2026.

- Het raadsvoorstel bevat het door het college geformuleerde voorstel aan de gemeenteraad.
- De Kadernota 2026 bevat integraal, in de programma's, alle toelichtingen bij de voorstellen die het college doet.
- Dit opleverdocument bevat de verantwoording en de resultaten van het proces 'Asten in balans', met daarin de financiële voorstellen (inzet van draaiknoppen) om de begroting 2026-2029 sluitend te krijgen.
- Bijlagen (zoals opgenomen in de literatuurlijst) bij dit opleverdocument zijn alleen digitaal beschikbaar.

Doel opleverdocument

Het doel van dit opleverdocument is tweeledig:

► De raad is volledig geïnformeerd om een goed besluit te kunnen nemen:

Via een integraal stuk toelichten hoe het proces van Asten in balans is doorlopen en wat de uitkomsten (benchmark, participatie) en rode draden zijn, maar ook hoe het financieel uitpakt, wat er nog aan opgave is, en hoe dit opgelost kan worden (welke keuzemogelijkheden in draaiknoppen zijn er), welk scenario stelt het college voor en waarom.

► De raad geeft het college richting voor het opleveren van de Begroting 2026 inclusief meerjarenraming 2027-2029:

Welke draaiknoppen zijn wel of niet bespreekbaar voor de raad, en in welke mate? Zodat deze concreet vertaald kunnen worden in de zomerperiode richting oplevering van de Begroting 2026 inclusief meerjarenraming 2027-2029.

Dit opleverdocument is samen met de Kadernota 2026 de basis voor het raadsvoorstel.

De afstemming van de Kadernota 2026 met de raad gebeurt op 3 momenten:

- Technische toelichting op 19 juni met bredere aanwezigheid van collega's zodat de commissie/raad meteen alle vragen kan stellen en we maximaal toelichten op de stukken. Hierbij komen ook de inzet en mogelijke impact van draaiknoppen aan bod.
- Raad 24 juni: algemene beschouwingen.
- Raad 1 juli: besluitvormend over de Kadernota 2026 en de mogelijke amendementen en moties hierop.

In november 2025 besluit de raad over de Begroting 2026 inclusief meerjarenraming 2027-2029.

2. Proces 'Asten in balans'

2. Proces Asten in balans

Na de eerste themaraad van 19 november 2024 is het Plan van aanpak 'Asten in balans' vastgesteld door het college en op de agenda van de commissie Samenleving en bestuur van 16 januari 2025 geplaatst.

Opdracht

De projectopdracht is als volgt:
Als college van B&W en management van de gemeente Asten willen wij met en voor de raad een strategisch proces 'Asten in balans' uitvoeren zodat de Raad bij de behandeling van de Begroting 2026-2029 inhoudelijk en financieel de meerjarenbegroting 2026-2029 sluitend kan maken.

Leidende principes

Met de volgende leidende principes doorlopen we het proces:

- ▶ Niets is onbespreekbaar, geen taboes, we kijken naar bestaand en nieuw beleid, we tonen lef:
  - ▶ Open houding tussen organisatie, college en gemeenteraad (vrij kunnen spreken);
  - ▶ Integraal bespreken in college (niet inperken via bilateraal portefeuillehouders-overleg) en ook in de gemeenteraad (het is een gezamenlijk proces);
- ▶ We doen het samen met de gemeenteraad en betrekken zorgvuldig en breed inwoners, partners en GR-en (gemeenschappelijke regelingen);
- ▶ We koppelen dilemma's terug aan het Rijk;
- ▶ We doen het vanuit een groei-mentaliteit en vanuit vertrouwen, we benutten kansen;
- ▶ We betrekken leerpunten uit de bezuinigingsoperatie 2019 erbij;
- ▶ We laten duidelijk maken hoe we het nu doen, en ten opzichte van vergelijkbare gemeenten en waarom we afwijken;
- ▶ We herijken de financiële (exploitatie- en vermogens) positie van Asten en de taakstelling naar 2029:
  - ▶ (Financiële)beleidsuitgangspunten herformuleren, ook in relatie tot het regime van de provinciaal toezicht-houder;
  - ▶ Taken en mate van beïnvloedbaarheid in beeld;
  - ▶ Draaiknoppen helder met voor- en nadelen;
  - ▶ Terug naar de basis (taken/wettelijke taken), de ondergrens in beeld brengen;
  - ▶ Bureaucratie verminderen en integraal blijven afwegen;
- ▶ We maken scherp wat de effecten van de keuzes zijn voor de lange termijn en hoe onderling wordt afgewogen:
  - ▶ Voorkomen kapitaalvernietiging, niets kapot maken wat je niet kunt herstellen;
- ▶ We maken concreet hoe in de tussenliggende periode om te gaan met nieuw beleid en daarvoor in te zetten middelen (€ en fte) richting college en gemeenteraad (hoe maken we een 'pas op de plaats' door terughoudend te zijn en integraal af te wegen).

Fasering

2024		2025											
Fase 1			Fase 2			Fase 3				Fase 4			
nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	

Fase 1: Foto van Asten

De periode december - januari is gebruikt om in beeld te brengen, met duiding, waar wij staan. Een belangrijk onderdeel hiervan betreft de benchmark zoals die door Twynstra Gudde is opgeleverd. Verder is dit beeld compleet gemaakt door de eigen organisatie. Dit leverde de eerste draaiknoppen op en is gepresenteerd tijdens de themabijeenkomst van 18 februari 2025.

Fase 2: Beeld wat wil je zijn

De periode februari - april is benut om het beeld op te halen wat we als Asten willen zijn. De piek vanuit participatie met als centrale vraag wat we belangrijk vinden om te behouden in Asten, maar ook waar men kansen en oplossingen ziet. Met een rol voor alle betrokkenen: inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, ons netwerk van verbonden partijen, de klankbordgroep, de eigen ambtelijke organisatie en het gemeentebestuur. Passend in Asten waar we krachten en kennis bundelen. Belangrijk onderdeel van deze fase was de 'balansdag' op 3 april in 't Kwartier. Met het meenemen van 'Asten' in het proces hebben we veel nuttige informatie opgehaald. De resultaten hiervan zijn gepresenteerd in een themabijeenkomst van 15 april 2025.

Fase 3: Oordeelsvorming

De periode mei - juni is gewerkt om alle opgehaalde informatie te verwerken tot de voorliggend stukken met daarin de draaiknoppen die ingezet kunnen worden om tot een sluitende (meerjaren)begroting te komen. De gemeenteraad heeft daarbij het belang van effecten op de langere termijn extra benadrukt.

Fase 4a: Kadernota 2026

In de maand juni is behandeling gepland van deze voorstellen tijdens de themabijeenkomst op 19 juni en de raadsvergaderingen op 24 juni en 1 juli 2025.

Fase 4b: Begroting 2026-2029

In de periode juli-oktober zal gewerkt worden om de besluitvorming rond de Kadernota 2026 te vertalen in een voorstel voor de Begroting 2026, met daarin het meerjarenperspectief 2026-2029. Definitieve besluitvorming door de gemeenteraad in november 2025.

3. Draaiknoppen

3. Draaiknoppen

De oplossing om het financiële gat te dichten ligt grofweg tussen twee uitersten:

- Oftewel het gat wordt gedicht zonder de lokale lasten te verhogen, zodat we helemaal volledig besparen op bestaand beleid en voorzieningen. Het andere uiterste is dat we lokale lasten maximaal verhogen, waardoor bestaand beleid en voorzieningen worden ontzien.
- Het college doet hierbij een voorstel (heeft een keuze gemaakt uit draaiknoppen) dat een balans zoekt tussen deze uitersten en past bij het opgehaalde beeld wat je als Asten wil zijn. Het is uiteindelijk aan de gemeenteraad om een definitieve keuze te maken waar de balans precies komt te liggen.

Draaiknop 1 Bedrijfsvoering

Kadernota 1.8

Een brede algemene maatregel om te besparen op de bedrijfsvoering van de gemeente Asten. Op de korte termijn biedt deze maatregel geen voordeel, omdat geïnvesteerd moet worden voor de lange termijn. Voor de lange termijn is het niet uitgesloten dat een beroep gedaan moet worden op incidentele budgetten.

Inwoners worden niet direct geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 2 Openingstijden gemeentehuis

Kadernota 1.9

Onze dienstverlening werkt al jaren op afspraak, waardoor we goed zicht hebben op de behoefte van onze inwoners. De vrijdag wordt algemeen als de rustigste dag van de week ervaren. Een ander dagdeel behoort ook tot de mogelijkheden.

Inwoners die nu gebruik maken van onze dienstverlening op vrijdagochtend of een ander dagdeel zullen dat merken. Dit kan worden ervaren als een verschraving van dienstverlening. Deze maatregel heeft ook impact op bedrijfsvoering.

Draaiknop 3 Formatie wethouders

Kadernota 1.10

Met het verlagen van bestuurlijke ambities en prioriteiten ontstaan mogelijk kansen om de formatie naar beneden bij te stellen. Op de korte termijn hebben zittende wethouders nog recht op wachtgeld, maar op de langere termijn (na 36 maanden) ontstaat een financieel voordeel.

Inwoners worden niet direct geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 4 Aanvragen subsidies

Kadernota 1.11

Binnen onze organisatie wordt gevolgd welke mogelijke subsidies we zouden kunnen ontvangen. Door gebrek aan tijd en focus kan het zijn dat we subsidies missen en hier meer uit te halen is. De inzet van een subsidioloog die zichzelf terug verdient kan ervoor zorgen dat we meer (incidentele) externe financiering voor projecten en/of personeel binnen halen.

Draaiknop 5 Bestaande samenwerkingen

Kadernota 2.6

De gemeente Asten participeert in een groot aantal samenwerkingsvormen. Er kan overwogen worden om een deel hiervan te heroverwegen.

Het is onduidelijk welke gevolgen dit op de langere termijn heeft.

Draaiknop 6 Betaald parkeren

Kadernota 2.7

Invoering van betaald parkeren in het centrum van Asten. Afhankelijk van de manier waarop dit wordt ingevoerd, is er op de korte termijn risico dat het centrum van Asten gemeden zal worden. Dit kan op de langere termijn gevolgen hebben voor ondernemers in het centrum.

Draaiknop 7 Inzet klimaat

Kadernota 2.8

De gemeente ontvangt van het Rijk subsidiegelden (CDOKE) die tot en met 2029 zijn toegezegd. We kunnen hiervan personeelskosten betalen van een aantal medewerkers die nu nog op de Astense begroting drukken.

Draaiknop 8 Kostendekkendheid leges

Kadernota 2.9

Niet alle leges die de gemeente in rekening brengt zijn kostendekkend. Soms komt dat omdat er wettelijke maximale tarieven zijn. Voor die leges waarbij dat niet het geval is onderzoeken of er een tariefsverhoging plaats zou moeten vinden. Inwoners zullen dan hogere tarieven moeten betalen voor de dienstverlening.

Draaiknop 9 Uitstraling buitenruimte

Kadernota 2.10

De kwaliteit bij investeringen in de buitenruimte is afgestemd op het dorpse karakter van Asten. Er kan overwogen worden om projecten, bij nieuwe investeringen, soberder uit te voeren qua materialen en elementen. Lagere investeringskosten leiden tot lagere kapitaallasten. De uitstraling van de openbare ruimte wordt minder en het is minder duurzaam.

Het is nog onduidelijk of dit op de langere termijn leidt tot hogere onderhoudskosten of dat er sprake is van eerder vervangen.

Draaiknop 10 **Minder onderhoud buitenruimte**

Kadernota 2.11

Voorgesteld wordt om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (groen en reiniging) te verlagen van niveau C naar niveau D. We doen dan alleen nog maar wat wettelijk moet. Straatvuil en onkruid zal toenemen, net zoals klachten en telefoontjes van inwoners via de MOR (meldingen openbare ruimte) afhandeling.

Deze maatregel leidt tot een lagere kwaliteit en mindere beleving van onze openbare ruimte. Het onderhoud van wegen zit al op het minimale niveau (niveau C).

Draaiknop 11 **Aanpak Loverveld**

Kadernota 2.12

Verdere versobering van de uitvoering van project herinrichting park 't Loverveld door te besparen op speelvoorzieningen, urban sports voorziening en natuursteen zitplekken tussen de ligweide en het parkpad. Dit heeft effect op de gebruikers van het park en op het burgerinitiatief van stichting TIPI.

Draaiknop 12 **Bijdrage molen**

Kadernota 2.13

Instandhouding van de molen behoort niet tot de wettelijke taken van de gemeente, maar geeft wel vorm aan de identiteit van de gemeente Asten.

Inwoners worden niet direct geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 13 **Verhogen afvalstoffenheffing**

Kadernota 2.14

Asten heeft een relatief lage afvalstoffenheffing. Nadere analyse van de toegerekende kosten laat zien dat andere gemeenten de kosten voor o.a. straatreiniging toerekenen aan deze heffing. Dit kunnen we in Asten ook doen.

Inwoners zullen deze maatregel vertaald zien in een hogere afvalstoffenheffing.

Draaiknop 14 **Temporiseren projecten**

Kadernota 2.15

Investeringscrachten beter afstemmen op de uitvoeringskracht van de organisatie door focus aan te brengen (prioriteren) en projecten te temporiseren.

Op de korte termijn zullen inwoners en ondernemers minder merken van deze maatregelen. Lopende projecten worden conform planning afgerond en nieuwe projecten worden met vertraging opgepakt.

Op de lange termijn zal er ook ruimte zijn om nieuwe projecten op te pakken maar dat komt verder in de toekomst te liggen.

Draaiknop 15 **Beiaard en beiaardier**

Kadernota 3.5

De beiaard en beiaardier behoren niet tot de wettelijke taken van de gemeente Asten, maar geven wel vorm aan de culturele identiteit van de gemeente Asten.

Op de korte termijn moet rekening gehouden worden met (afvloeiing)kosten, maar op de lange termijn ontstaat een structureel voordeel.

Inwoners kunnen een verschraving van de culturele identiteit van de gemeente ervaren.

Draaiknop 16 **Indexering samenwerkingspartners**

Kadernota 3.6

Jaarlijks worden de subsidies aan de professionele gesubsidieerde partijen (VVV, museum Klok en Peel, Bibliotheek Helmond-Peel, LEV Groep, Mee de Meent Groep, Onis Welzijn, Stichting Slachtofferhulp en Stichting Zelfhulp) geïndexeerd. Door eenmalig niet te indexeren wordt een bedrag bespaard.

Het is niet te voorspellen hoe deze besparing effect heeft op inwoners, dit is namelijk afhankelijk van de wijze waarop deze professionele partijen deze verwerken in hun begroting en uiteindelijk hun dienstverlening. Een aantal van deze partijen maken deel uit van het Sociaal Team Asten.

Draaiknop 17 **Inkomensafhankelijke Wmo**

Kadernota 3.7

Vanaf 2027 wordt naar verwachting de vaste eigen bijdrage van €21 per maand in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) vervangen door een inkomens- en vermogensafhankelijke bijdrage. Dit betekent dat mensen met een hoger inkomen en vermogen meer gaan betalen voor Wmo-voorzieningen, terwijl lagere inkomens minder bijdragen. Gemeenten zullen hierdoor minder kosten maken voor Wmo-voorzieningen.

De huidige vaste bijdrage heeft geleid tot een hogere vraag naar ondersteuning dan verwacht, waardoor wachtlijsten en kosten zijn toegenomen. Door de nieuwe regeling wordt de toegang tot Wmo-voorzieningen waarschijnlijk beter verdeeld en blijven middelen beschikbaar voor de mensen die ze het hardst nodig hebben.

De maximale bijdrage kan oplopen tot €328 per maand, afhankelijk van inkomen en gezinssituatie. Dit zorgt ervoor dat gemeenten minder hoeven bij te dragen aan de kosten van zorg en ondersteuning.

Inwoners die gebruik maken van een Wmo-voorziening zullen deze bijdrage moeten gaan betalen. Echter, omdat deze afhankelijk wordt van inkomen en gezinssituatie, wordt dit niet als onoverkomelijk gezien.

Draaiknop 18 **Gezins- en jongerencoaches**

Kadernota 3.8

Met de inzet van meer capaciteit gezins- en jongerencoaches, gericht op het zelf verlenen van hulp en ondersteuning, kunnen we voorkomen dat cliënten doorverwezen worden naar duurdere, specialistische zorgtrajecten. Door 1,5 fte extra in te zetten binnen het sociaal team Asten, kan de gemeente Asten de zorg efficiënter inzetten, wachttijden verkorten en kosten besparen door minder te beschikken zodat er minder zorginzet van externe zorgaanbieders nodig is.

Op korte termijn vergt deze maatregel een investering in extra formatie. Op de langere termijn ontstaat een netto voordeel, wanneer de voordelen de investering overstijgen.

Inwoners die een beroep op deze vorm van ondersteuning kunnen andere zorg ontvangen dan voorheen.

Draaiknop 19 **Leerlingenvervoer**

Kadernota 3.9

Overstappen van individueel leerlingenvervoer naar collectief vervoer en centrale opstapplaatsen, met als doel kostenbesparing, duurzaamheid en meer zelfstandigheid voor leerlingen in de gemeente Asten.

Op de korte termijn levert dit de organisatie meer werk op, om de maatregel in te voeren. Leerlingen en hun ouders zullen directe impact ervaren op de dagelijkse routine. Dit kan in het begin weerstand oproepen bij ouders.

Vervoerders zullen tijd moeten investeren om hun processen aan te passen, maar zullen ook (efficiency) voordeel kunnen hebben, met name rondom de inzet van hun chauffeurs.

Op de langere termijn verwachten we dat deze maatregel het leerlingenvervoer betaalbaar en beschikbaar houdt voor alle leerlingen die het betreft.

Draaiknop 20 **Subsidies verenigingen**

Kadernota 3.10

De gemeente Asten verleent subsidie aan verenigingen en stichtingen op het gebied van o.a. sport, toneel, volksfeesten, muziek, openbaar groen, samenlevingsopbouw, dorpsraden, gezondheidsbeleid en veteranenstichting. In totaal 51 verenigingen/stichtingen. En er is een budget voor incidentele bijdragen. Er kan overwogen worden om subsidies te herijken, niet te indexeren of af te bouwen. Het is onduidelijk welke gevolgen dit op de langere termijn heeft, ingeschat wordt dat het aantal verenigingen en activiteiten zal afnemen. Sommige verenigingen zijn vaste huurders van de gemeenschapshuizen waardoor er een relatie is naar de exploitatie daarvan.

Draaiknop 21 **Afbouw voorzieningen**

Kadernota 3.11

De gemeente Asten heeft veel voorzieningen die via subsidie aan professionele partijen worden mogelijk gemaakt. Bijvoorbeeld ONIS, bibliotheek, museum, VVV, gemeenschapshuizen. Er kan overwogen worden om een deel hiervan te heroverwegen. Het is onduidelijk welke gevolgen dit op de langere termijn heeft. Het zal zeker leiden tot vershraling van activiteiten en inzet van vrijwilligers en mantelzorgers die indirect hieraan verbonden zijn. Ook is er een relatie naar hogere zorgkosten indien er minder voorliggend veld is, en is er een relatie naar de exploitatie van de gemeenschapshuizen. Er is ook een relatie naar draaiknop 16.

Draaiknop 22 **Gebruik Wmo**

Kadernota 3.12

We worden strenger aan de poort. Dit betekent dat er met nog meer focus gekeken wordt of er oplossingen mogelijk zijn via eigen kracht, voorliggende voorzieningen of het netwerk. Alleen die ondersteuning wordt toegekend die echt noodzakelijk is. Deze draaiknop houdt verband met de draaiknop 'Versterken collectief aanbod'. Als er meer collectieve voorzieningen zijn, kunnen inwoners hier meer gebruik van maken als oplossing voor hun hulpvraag. Inwoners die een beroep doen op Wmo kunnen door deze maatregel minder of andere zorg ontvangen.

Draaiknop 23 **Kosten jeugdhulp**

Kadernota 3.13

Binnen de gemeente Asten zijn de 10 duurste jeugdcliënten verantwoordelijk voor ongeveer 35% van de totale kosten aan jeugdzorg (ca. € 1,85 miljoen van de € 5,3 miljoen). Goe-de analyse van deze 'top 10' leidt mogelijk tot minder kosten. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat de gemeente weinig tot geen invloed heeft indien het directe verwijzingen vanuit het gedwongen kader (bijv. Rechtbank, Gecertificeerde instellingen) zijn. Deze maatregel raakt op de korte termijn de top 10 cliënten.

Draaiknop 24 **Collectief zorgaanbod**

Kadernota 3.14

De gemeente Asten ziet relatief hoge uitgaven aan zorg binnen de Wmo (€ 4 miljoen) en de Jeugdwet (€ 5 miljoen). Binnen beide domeinen wordt veel gebruik gemaakt van individuele voorzieningen met een beschikking (bijv. begeleiding individueel, dagbesteding, logeeropvang, vervoersvoorzieningen). Er liggen kansen om de inzet van collectieve voorzieningen (bijv. groepsaanbod, voorliggende ondersteuning, algemene voorzieningen) te versterken. Dit beperkt de instroom in maatwerkvoorzieningen door het algemene aanbod laagdrempeliger, groepsgericht en preventiever te organiseren. Inwoners die een beroep doen op deze vormen van zorg kunnen door deze maatregel minder of andere zorg ontvangen.

Draaiknop 25 **Sluiting zwembad**

Kadernota 3.15

Er kan overwogen worden om zwembad De Schop met ingang van 2027 te sluiten. Dit heeft een grote impact op onze inwoners en op het personeel van het zwembad. Op de korte termijn moet dan ook rekening gehouden worden met (frictie) kosten. Op de langere termijn wordt bespaard op de structurele exploitatielasten. Inwoners zullen hiermee al snel geen mogelijkheid hebben om binnen de gemeente te kunnen zwemmen, waardoor zij aangewezen zijn op voorzieningen buiten de gemeente. Voor de langere termijn voorzien we een groot risico dat met name ouderen minder zullen bewegen. Ook is er een risico dat op de langere termijn minder kinderen hun zwemdiploma gaan halen.

Draaiknop 26 **Afschrijvingstermijnen**

Kadernota 4.3

Afgelopen jaren heeft de gemeente Asten flink geïnvesteerd in nieuwe voorzieningen. Op basis van de toen geldende normen worden de investeringen in deze gebouwen afgeschreven in 40 jaar. Door deze afschrijving te verlengen naar 50 jaar, kan worden bespaard op de structurele lasten. Dit is mogelijk omdat deze termijn aansluit bij de daadwerkelijke levensduur van deze gebouwen. Zowel op de korte, als op de lange termijn levert deze maatregel een financieel voordeel op. Wanneer deze maatregel ook van toepassing wordt op nieuwe investeringen, neemt op de lange termijn het voordeel toe. Inwoners worden niet geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 27 **Planmatig investeren**

Kadernota 4.4

In de bestaande begroting is voorzien in investeringen, die niet altijd worden gerealiseerd in het beoogde boekjaar. Bij investeringen wordt in het jaar na ingebruikname gestart met afschrijven. Voor projecten die niet in 2025 gerealiseerd zullen worden, kan een jaar later gestart worden met afschrijven. Dit bespaart kapitaallasten.

Deze maatregel levert op de korte termijn een financieel voordeel op. Voor de lange termijn is er wel het effect dat de afschrijving een jaar later eindigt.

Inwoners worden niet geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 28 **Algemene reserve**

Kadernota 4.5

Bij de begroting 2025 is voor het eerst de algemene reserve ingezet als een dekkingsmaatregel omdat het Rijk deze ruimte nu geeft. Deze maatregel kan ook voor 2026 ingezet worden.

Op de korte termijn heeft deze maatregel twee effecten: er wordt een bedrag onttrokken aan de algemene reserve, hetgeen ook een effect heeft op de financiële indicatoren waar onze toezichthouders naar kijken.

Op de lange termijn is deze maatregel onhoudbaar, omdat de omvang van de algemene reserve en de financiële indicatoren bij herhaalde toepassing van deze maatregel onder druk komen staan.

Inwoners worden niet geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 29 **OZB niet-woningen**

Kadernota 4.6

Zoals ieder jaar voorziet de Kadernota in een reguliere verhoging van de OZB op basis van de jaarlijkse indexering. Daar bovenop kan er een extra verhoging worden doorgevoerd.

De OZB niet-woningen raakt bedrijven, verenigingen met een eigen accommodatie en instellingen. Afhankelijk van hoe deze lasten worden doorberekend aan de klant, kan het ook onze inwoners raken.

Deze knop is flexibel in te zetten, een verhoging van 25% betekent bij een WOZ waarde van €1.000.000,= een stijging van € 730,= per jaar (€ 61,= per maand) voor eigenaren en voor gebruikers een stijging van € 608,25 extra per jaar (€ 51,= per maand).

Draaiknop 30 **OZB woningen**

Kadernota 4.7

Zoals ieder jaar voorziet de Kadernota in een reguliere verhoging van de OZB op basis van de jaarlijkse indexering. Daar bovenop kan er een extra verhoging worden doorgevoerd.

De OZB woningen raakt inwoners met een koopwoning, maar ook verhuurders van woningen.

Deze knop is flexibel in te zetten, een verhoging van 25% betekent bij een WOZ waarde van €400.000,= een stijging van € 105,= per jaar voor een huishouden (€ 9,= per maand).

Draaiknop 31 **Verblijfsbelasting truckparking**

Kadernota 4.8

De verordening op toeristenbelasting sluit op dit moment de inning van belasting bij truckers die overnachten op een truckparking uit. Door deze uitsluiting te schrappen, ontstaat een grondslag om alsnog belasting te innen. Op de korte termijn moet de verordening worden aangepast om deze vorm van belasting mogelijk te maken. Op de lange termijn is het niet uit te sluiten dat truckers hun keuze om in Asten te overnachten zullen heroverwegen.

Inwoners worden niet geraakt door deze maatregel.

Draaiknop 32 **Verblijfsbelasting**

Kadernota 4.9

Voorgesteld wordt om de toeristenbelasting extra te verhogen.

Inwoners worden niet geraakt door deze maatregel. Ondernemers in recreatie en toerisme kunnen te maken krijgen met klachten en/of verminderde vraag.

Draaiknop 33 **Efficiency samenwerkingspartners**

Kadernota 4.10

Gemeente Asten maakt deel uit van diverse samenwerkingsverbanden in onze regio. We stimuleren deze organisaties om goed te kijken naar de eigen bedrijfsvoering en organisatie waar efficiency te behalen is. Soms zit dat ook in minder maatwerk wat vanuit de eigen gemeente en collega gemeenten gevraagd wordt. Een goed voorbeeld hiervan is het Diftar systeem (verbonden partij Blink) wat in elke gemeente anders is en wat ook effect heeft op de inning van belastingen (verbonden partij BSOB). Meer harmonisatie en ont dubbeling van taken zien we als kansrijk. Dit vraagt afstemming met alle deelnemers en de verbonden partij zelf. En het vraagt om meer loslaten vanuit de eigen gemeente en minder lokale eisen en wensen.

Nader uit te werken ideeën

Vanuit fase 2 van Asten in balans zijn door inwoners, ondernemers, verenigingen, professionele partijen, verbonden partijen en door de eigen organisatie allerlei ideeën ingebracht. De participatiebijlage geeft hier inzicht in. Een deel van deze ideeën is opgenomen in bovenstaande draaiknoppen maar niet allemaal. We houden ze in beeld en mogelijk komen ze op een later moment nog terug.

4. Verantwoording

4. Verantwoording

Het project 'Asten in Balans' is doorlopen om te zorgen voor onderbouwde voorstellen, om de financiële opgave waar de gemeente Asten voor staat het hoofd te bieden.

Uitkomsten fase 1

Tijdens fase 1 is door TwynstraGudde een benchmark uitgevoerd.

Op basis van de conclusies hebben de onderzoekers handreikingen gedaan voor zoekrichtingen voor de korte termijn:

1. Breng in beeld of de afvalstoffenheffing geheel kostendekkend kan worden gemaakt;
2. Stel de begroting bij op die posten waar bij meerjarig hogere baten of lagere lasten zijn te zien in de realisatie;
3. Kijk bij beleidsintensivering en nieuw beleid of die opgezet kunnen worden of vertaald kunnen worden naar tijdelijke impulsen;
4. Breng in beeld of de leges verhoogd moeten worden;
5. Niet geheel toekennen/doorrekenen van inflatiecorrectie;
6. Herijk de kwaliteitsniveaus die worden gehanteerd voor het beheer en onderhoud van bijvoorbeeld de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen en bij de realisatie van investeringsprojecten.

Voor de langere termijn zijn eveneens zoekrichtingen aangereikt:

1. Voorkom planningsoptimisme in de geplande investeringen;
2. Zet in op het versterken van de financiële beheersbaarheid in het sociaal domein;
3. Breng in beeld in welke mate de gehanteerde huurprijzen voor accommodaties kostprijsdekkend zijn.

Een aantal draaiknoppen zijn uitgewerkt op basis van deze handreikingen.

Uitkomsten fase 2

Tijdens fase 2 hebben we opgehaald wat Asten is of zou willen zijn. Hoofdvragen in deze fase waren "Wat moet Asten echt behouden?" en "Wat wilt u de gemeenteraad meegeven?".

Op basis van alle inbreng en reacties valt een rode draad te herkennen:

1. Asten, Heusden en Ommel kennen een grote saamhorigheid, een actief verenigingsleven, inwoners zijn er voor elkaar. Dit wil iedereen graag behouden;
2. Asten is een veilige gemeente en dat dient het te blijven;
3. Inwoners streven naar behoud van vitale dorpskernen;
4. Inwoners zijn bereid meer zelf te doen, hetgeen eventueel gestimuleerd zou kunnen worden met buurtbudgetten o.i.d.;
5. Het ontdubbelen van taken wordt gezien als een logische efficiency maatregel;
6. Minder tot geen maatwerk Gemeenschappelijke Regelingen (GR-en) -en (van bepaalde taken samen doen tot en met vergaande samenwerking) doet geen afbreuk aan de eigenheid van Asten.

In deze rode draad zien wij zachte waarden die gekoesterd zouden moeten worden. Tegelijk biedt deze handreikingen om zaken/taken anders te organiseren. Een aantal draaiknoppen is op basis van deze input reeds opgenomen.

Literatuurlijst

De volgende documenten zijn gebruikt bij de totstandkoming van deze notitie:

2024144014 Themaraad 1 van 19 november 2024 (agenda)
2024120997 Themaraad 1 van 19 november 2024 (presentatie)
2024126652 Plan van aanpak Asten in balans (bestuursopdracht)
2024126858 RIB Plan van aanpak Asten in balans (17 december 2024)
2024144013 Themaraad 2 van 18 februari 2025 (agenda)
2024148100 Themaraad 2 van 18 februari 2025 (presentatie)
2024145220 Benchmark Twynstra Gudde
2024145221 Bijlage met definities Twynstra Gudde
2024168459 Benchmark BDO
2024168458 Overig IST informatie
2024148101 Mentimeter raad themaraad 2 uitkomsten
2024149615 Themaraad 3 van 15 april 2025 (agenda)
2024160826 Themaraad 3 van 15 april 2025 (presentatie)
2024160827 Mentimeter raad themaraad 3 uitkomsten
2024160820 Asten in balans dag (presentatie)
2024160822 Asten in balans dag: gesubsidieerde partners (mentimeter)
2024160821 Asten in balans dag: gesubsidieerde partners (dialoog uitkomst)
2024160824 Asten in balans dag: verbonden partijen (mentimeter)
2024160823 Asten in balans dag: verbonden partijen (dialoog uitkomst)
2024160825 Asten in balans dag: inwoners, ondernemers, verenigingen
2024161279 Blok 1 organisatie: mentimeter uitkomsten
2024161280 Blok 2 organisatie: mentimeter uitkomsten
2024168455 Survey monkey organisatie: uitkomsten

Participatiebijlage Asten in balans

Er is een aparte bijlage opgesteld met de uitkomsten uit fase 2.

